

LAJME TË MIRA NGA SUNDIMI I LIGJIT

RAPORT TREMUJOR 2

FUSHATA PËR TË DREJTAT E
FËMIJËVE

PLANI NACIONAL I
VEPRIMIT PËR TË DREJTAT
E FËMIJËVE NË
MAQEDONINË E VERIUT

STRATEGJIA E MIRATUAR
ZHVILLIMORE PËR
GJYQËSORIN 2024 – 2028

INTERVISTË: PROBACIONI
ËSHTË NJË MËNYRË EFEKTIVE
PËR RISOCIALIZIMIN E
KRIMINELËVE

EU SUPPORT FOR
**RULE
OF
LAW**

SHKURT 2024

KLAUZOLË PËRJASHTIMI:

KY RAPORT ËSHTË FINANCUAR NGA BASHKIMI EVROPIAN. PËRMBAJTJA E TIJ ËSHTË PËRGJEGJËSI E VETME E LUDWIG BOLTZMANN GESELLSCHAFT - INSTITUTI I TË DREJTAVE THEMELORE DHE TË NJERIUT (LBI-GMR) DHE NUK PASQYRON DOMOSDOSHMËRISHT PIKËPAMJET E BASHKIMIT EVROPIAN.

**Financuar nga
Bashkimi Evropian**

PARATHËNIE

Dieter SCHINDLAUER

Drejtues ekipi, "Mbështetja e BE-së për Sundimin e Ligjit"

"Ne shfrytëzojmë këtë botim për të ruajtur një frymë të mirë dhe për të mbështetur një etikë besimi në arsyen e mirë për ndryshim, reformë dhe një proces të vazhdueshëm përmirësimi. Për ta bërë këtë, ne do të tregojmë hapat përpara në mënyrë të tillë që ata të mos humbasin në mesin e zhurmës mbizotëruese të lajmeve zhgënjyese".

I nderuar lexues,

Për fat të mirë, raporti ynë i dytë tremujor është përsëri përplot lajme të mira.

Përpjekja për të arritur një sundim më të mirë të ligjit është e shumëanshme, siç është edhe struktura e projektit tonë. Në këtë botim, do të gjeni pikat kryesore që ia vlen të lexohen për të parë qasjet e mira dhe për të vërtetuar se ka shpresë.

Është e vështirë të zgjedh të preferuarat e mia personale, por do të theksoja përfshirjen shumë të suksesshme të fëmijëve në përpjekjen për të pasur një plan nacional veprimi të mirë dhe të dobishëm për të drejtat e fëmijëve. Kishim mundësinë të shohim se sa të përkushtuar dhe të qartë ishin këta fëmijë në kërkesat e tyre, në ndarjen e shpresave dhe nevojave dhe në pritshmëritë e tyre për t'u dëgjuar dhe marrë seriozisht. Përtej kësaj, një pjesë thelbësore e këtij edicioni për mua është intervista me gjyqtaren Olja Ristova, e cila me fjalë shumë të qarta mbron përdorimin më të shpeshtë të sanksioneve alternative.

PARATHËNIE

Të gjitha ato që thotë janë fjalë me bazë, marrë parasysh se është ajo që ka vendosur numrin më të madh të sanksioneve alternative në vend. E gjithë këtë po e bën me sukses. Ajo ndjek rastet e saj duke vërtetuar efektivitetin drejtpërdrejt nga praktika e saj. Intervista e saj rekomandohet që të lexohet nga të gjithë.

Për më tepër, mund të raportojmë edhe mbi përpjekjet e frytshme për avancimin e sistemit të drejtësisë, që u kurorëzuan me miratimin e një strategjie të re. Në këtë drejtim mund të mësojmë më shumë nga një ekspert komunikimi rreth seminareve të suksesshme dhe teknikave të dobishme për të komunikuar në mënyrë efektive. Mund të lexoni për Këshillin Gjyqësor që zbaton rekomandimet nga Misioni "Peer Review Mission" duke dalë me veprime konkrete; për studentët e interesuar të universitetit që mësuan mbi trajtimin e korrupsionit dhe për një festë të suksesshme për nder të shënimit të 25 vjetorit të institucionit të Avokatit të Popullit. Shpresoj që këto histori të përkushtimit, guximit dhe krijimtarisë do të kenë një efekt freskues dhe lartësues tek ju, siç kishin tek unë.

Shijoni lajmet e mira!

Dieter Schindlauer
Drejtues ekipi

FJALOR

Përkufizime nga Oxford Languages

sundimi i ligjit

/ lig-ji ee lig-jit /

frazë e fjalës sundim

Kufizimi i ushtrimit të pushtetit arbitrar duke e bazuar atë në ligje të mirëpërcaktuara.

"Kur diktatorët ushtarakë bien, demokratët që pasojnë duhet të përpiqen të rivendosin sundimin e ligjit"

PËRKUFIZIMI

Sundimi i ligjit është një parim sipas të cilit të gjithë personat, institucionet dhe subjektet japin llogari në bazë të ligjeve që: janë shpallur publikisht, zbatohen në mënyrë të barabartë, janë shpallur në mënyrë të pavarur dhe janë në përputhje me parimet ndërkombëtare të të drejtave të njeriut.

PIKA QË PREZANTOJMË:

STRATEGJIA E MIRATUAR

Projekti Mbështetja e BE-së për Sundimin e Ligjit mbështeti Ministrinë e Drejtësisë në finalizimin e Strategjisë Zhvillimore për Gjyqësorin 2024 – 2028, të miratuar nga Qeveria e Republikës së Maqedonisë së Veriut.

VIZITË STUDIMORE

Disa oficerë policorë nga Dega për Mbështetje dhe Dokumentim në Sektorin për Operacione të Fshehura (DFSOSC), morën pjesë në një vizitë studimore në MPB të Sllovenisë për përdorimin e masave speciale hetimore.

FUSHATË PËR TË DREJTAT E FËMIJËVE

Fushata, e udhëhequr nga 15 pjesëmarrës të rinj entuziastë, synoi të rrisë ndërgjegjësimin për të drejtat e fëmijëve, duke shënuar 30 vjetorin e ratifikimit të Konventës për të Drejtat e Fëmijëve nga ana e Maqedonisë së Veriut.

Do të flasim për...

- Pjesëmarrjen aktive të fëmijëve në procesin e përgatitjes së Planit Nacional të Veprimit për të Drejtat e Fëmijës në Maqedoninë e Veriut
- Intervistë me gjyqtaren Olja Ristova: Probacioni është mënyra më efektive për risocializimin e kriminelëve
- Mpreh komunikimin me Susanne Hedin
- Qeveria miratoi Strategjinë Zhvillimore për Gjyqësorin 2024 – 2028
- Fëmijët vijnë në qendër të vëmendjes: Njihuni me avokuesit e rinj për çështjen e të drejtave të fëmijëve në Maqedoninë e Veriut
- Komponenti 2 i Projektit për Sundimin e Ligjit frymëzon avokuesit e së ardhmes kundër korrupsionit në Universitetin Shën Kirili dhe Metodi
- Festimi i 25 viteve të Institucionit të Avokatit të Popullit (IAP) të Maqedonisë së Veriut
- Nxitja e progresit gjyqësor duke lehtësuar zbatimin e rekomandimeve të BE-së brenda Këshillit Gjyqësor të Republikës së Maqedonisë së Veriut

Pjesëmarrja aktive e fëmijëve në procesin e përgatitjes së Planit Nacional të Veprimit për të Drejtat e Fëmijës në Maqedoninë e Veriut

Në periudhën e kaluar, përpjekjet për të zhvilluar Planin Nacional të Veprimit për të Drejtat e Fëmijës (NAP) kanë qenë të vazhdueshme. Nisur nga kuptimi i rëndësisë që ka lejimi që fëmijët të shprehin mendimet e tyre për çështje që i prekin ata, janë ndërmarrë iniciativa shtesë për të inkurajuar pjesëmarrjen e tyre.

Përveç takimeve të rregullta të grupit të punës të formuar për zhvillimin e NAP, më 16 nëntor 2023 ndodhi diçka e rëndësishme. Ekspertët nga Komponenti 4 i projektit “Mbështetja e BE-së për Sundimin e Ligjit”, Keti Jandrijeska Jovanova dhe Karin Bischof, organizuan një Panel të Fëmijëve në Europe House në Shkup. Aty morën pjesë fëmijë me prejardhje të ndryshme—maqedonas, shqiptarë, romë dhe fëmijë me ose pa aftësi të kufizuara—duke përfaqësuar institucione të ndryshme si shkollat fillore, shkollat e mesme, grupet e vogla shtëpiake dhe qendrat e kujdesit ditor për fëmijët e rrugës.

Ajo që e bëri të veçantë këtë ngjarje ishte se të gjithë fëmijët u angazhuan aktivisht dhe ndjenin siguri për t'u shprehur, duke e ditur se kontributet e tyre do të vlerësoheshin dhe integroheshin në NAP.

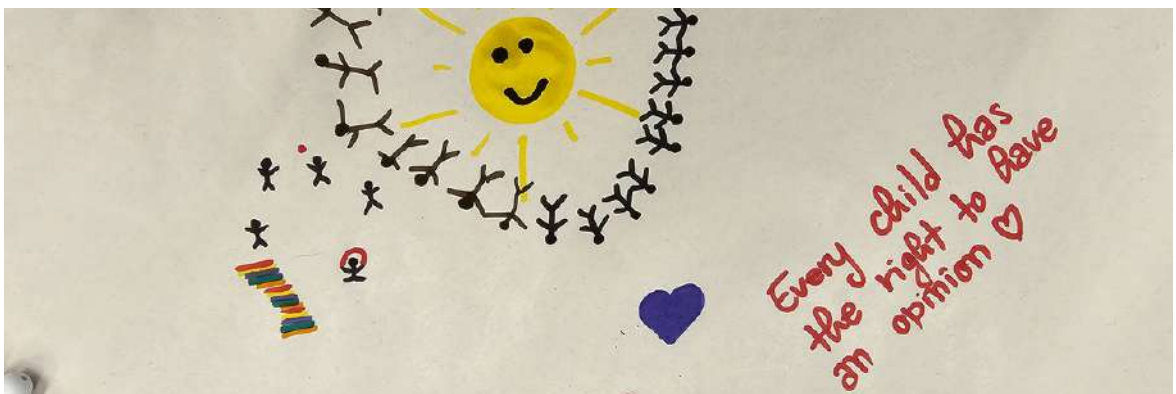
“

"Pjesëmarrja e të rinjve nënkupton vlerësimin e zërit, qëndrimeve dhe përvojave të tyre, thekson rëndësinë e bashkëpunimit nga ana e tyre dhe orienton politikat drejt pasqyrit të nevojave të ndryshme të të rinjve. Një qasje e tillë gjithëpërfshirëse forcon besimin e të rinjve te komuniteti i tyre dhe ka potencialin që të prodhojë aktivitete të zgjata dhe të qëndrueshme në vijim. Në këtë mënyrë, mundësitë që lejojnë pjesëmarrjen dhe kontribuimin e të rinjve në marrjen e vendimeve që u referohen atyre, kontribuojnë në aktivitete dhe në angazhimin e tyre aktiv në shoqëri", theksoi **Ivo Korunovski**, psikolog, i pranishëm në seminar.

”

Qëllimi kryesor i Panelit të Fëmijëve ishte i qartë: të përfshiheshim dhe të dëgjonim një grup me fëmijë të ndryshëm, nga mosha 14-18 vjeçe, duke siguruar që shqetësimet, nevojat dhe aspiratat e tyre në lidhje me mbrojtjen dhe përmbushjen e të drejtave të tyre të njihen gjatë gjithë procesit të zhvillimit të Planit Nacional të Veprimit për të Drejtat e Fëmijës.

Problemet e identifikuara nga fëmijët, të paraqitura në grupin e punës dhe të përfshira në aktivitetet e NAP janë:

- Mungesa e ndihmës për fëmijët që përdorin drogë dhe alkool. Disponueshmëria e gjerë e barnave dhe substancave të tjera dhe mungesa e ndërgjegjësimit tek fëmijët mbi pasojat.
- Nevojitet mbrojtje më e madhe e fëmijëve nga dhuna.
- Ndalimi i martesave të fëmijëve
- Punësim për prindërit me qëllim që të ketë stabilitet në shtëpi
- Nevoja për kujdes shëndetësor të barabartë dhe falas
- Arsim i keq (me cilësi të ulët) : 1. mungesa e komunikimit midis 3 palëve kryesore: nxënës - mësues - prind. 2. mungesa e kushteve (inventar i vjetër, shkolla të vjetra dhe johigjienike)
- Mungesa e hapësirës për aktivitete rekreative për fëmijë (parqe/kënde lojërash/ qendrat rekreative, ngjarje argëtuese)
- Mungesa e një mjedisi të shëndetshëm

Duke kapur suksesin:

Një festim vizual

Intervistë me gjyqtaren Olja Ristova: Probacioni është mënyra më efektive për risocializimin e kriminelëve

"Masat alternative janë ndëshkime, sanksione ose regjime që mundësojnë shmangien e plotë ose të pjesshme të dënimit me burg, me ç'rast personi i dënuar i nënshtrohet trajtimit dhe mbikëqyrjes nga persona profesionistë dhe të autorizuar të komunitetit, në të njëjtën kohë duke i respektuar plotësisht të drejtat e shkelësit". Ky është një nga shumë përkufizimet që shpjegojnë masat alternative në sistemin e drejtësisë. Por, ç'është teoria pa praktikë?

Për temën e masave alternative, biseduam me gjyqtaren Olja Ristova nga Gjykata Themelore Penale në Shkup, e cila mban titullin "gjyqtare me numrin më të madh të vendosjes së masave alternative". Statistikat thonë se që nga viti 2019, janë vendosur më shumë se 150 masa alternative të dënimeve me kusht me mbikëqyrje mbrojtëse dhe shërbim në komunitet, nga të cilat afërsisht 70% kanë qenë të suksesshme, ku autorët e krimit kanë korriguar sjelljen e tyre.

Propozoj këtë pyetje të parë si një pikë të arsyeshme për të filluar diskutimin tonë.

Cili është sekreti juaj për zbatimin efektiv të masave alternative në sistemin tonë?

Nuk kam nevojë të mendoj që t'i përgjigjem kësaj pyetjeje. Sekretin e aplikimit efektiv të masave alternative qëndron te kërkesa për një vlerësim të rrezikut për personin e akuzuar. Çfarë do të thotë kjo? Unë paraqes një kërkesë për vlerësimin e rrezikut për personin e akuzuar në shërbimin e probacionit, menjëherë pas marrjes së rastit dhe më pas caktoj seancën e parë kryesore. Bëhet fjalë për një periudhë prej një deri në dy muaj, në të cilën oficerët e provës kanë kohë të kontaktojnë me personin e akuzuar, të bisedojnë me të, të vlerësojnë të gjitha rrethanat sociale dhe ekonomike dhe të zbulojnë se ku është problemi i sjelljes së tij/saj kriminale. Pas marrjes së raportit të vlerësimit të rrezikut, mund të përcaktoj se cilat masa alternative dhe mbrojtëse të mbikëqyrjes i duhen personit për të korrigjuar sjelljen e tij/saj. Në vendimin që marr pas përfundimit të seancës kryesore, saktësohet se cila masë alternative është vendosur dhe cilat janë detyrimet e personit të dënuar. Shërbimi kompetent i probacionit mbikëqyr zbatimin e detyrimeve të mbikëqyrjes mbrojtëse. Dua të theksoj se për të pestin vit radhazi, kam pasur një bashkëpunim të shkëlqyer me shërbimin e probacionit dhe ua rekomandoj këtë metodë pune të gjithë kolegëve të mi që aplikojnë sanksione alternative sepse është mënyra më e mirë për të mbikëqyruar personin e dënuar gjatë periudhës së probacionit.

Cilat janë rastet më të zakonshme për të cilat caktohen masa alternative, bazuar në përvojën tuaj?

Zakonisht vendos masa alternative për rastet e dhunës në familje, narkotikëve dhe të varurve nga alkooli. Gjatë periudhës së mbikëqyrjes, këta individë të dënuar zakonisht dërgohen në qendra këshillimi për dhunën në familje ose në qendra këshillimi të psikologjisë, apo mbikëqyrja kryhet shpejt për t'u siguruar që ata të marrin terapinë e nevojshme dhe të mos kryejnë krimin përsëri. Dua të theksoj se dënimet me burgim afatshkurtër deri në një vit patjetër që nuk duhet të zbatohen, sepse sipas të gjitha hulumtimeve të mëparshme, ato nuk kanë dhënë një rezultat pozitiv, për shkak të periudhës së shkurtër brenda së cilës nuk arrihet risocializimi i tyre. Mendimi im është se gjyqtarët, në vend të dënimeve afatshkurtra me burg, duhet të vendosin më shpesh masa alternative - probacion me mbikëqyrje mbrojtëse ose shërbim në komunitet, për të arritur risocializimin, riedukimin dhe korrigjimin e personave të dënuar, me qëllim që të mos paraqiten përsëri si autorë të veprave të reja të krimit, si dhe të reduktojnë recidivizmin.

Si mund të jeni e sigurt se masat alternative do të kenë efekt?

Nuk mund të jem kurrë plotësisht e sigurt nëse ato do të ndikojnë në sjelljen e shkelësit, por mund të them atë që është vendimtare në zbatimin e tyre. Në mënyrë që masat alternative të kenë efekt, si shkelësi ashtu edhe sjellja e tij/saj duhet të korrigjohen me masa të mbikëqyrjes mbrojtëse. Nga viti 2019 e në vazhdim, kam vendosur masa alternative me mbikëqyrje mbrojtëse dhe periudha e inspektimit varion nga 2 deri në 5 vjet. Gjatë asaj periudhe inspektimi, ka kohë të mjaftueshme për të mbikëqyrur dhe kontrolluar personin e dënuar, për ta riedukuar, nëpërmjet vizitës në një qendër këshillimi, për ta edukuar, për t'i gjetur një punë, për t'i lënë varësitë e tij/saj dhe si rrjedhojë, për t'u ri-socializuar në bashkësi. Në të njëjtën kohë, personi duhet të ketë vullnetin për të respektuar detyrimet e dhëna nga gjykata në momentin e inspektimit. Nëse ai/ajo nuk respekton detyrimet, dënimi me burgim me kusht mund të zbatohet. Ky quhet dënim me pezullim, që për mua është motiv që personat e dënuar të jenë shembullorë gjatë periudhës së inspektimit dhe të respektojnë detyrimet e tyre.

Cili është motivi juaj për aplikimin e kësaj metode për vendosje të masave alternative?

Nga përvoja ime, kam vënë re se zbatimi i masave alternative funksionon në mënyrë efektive dhe më vjen mirë kur të rinjtë që kanë shkelur ligjin ndryshojnë sjelljen e tyre si rezultat i kësaj. Tashmë në rastet e mia mund të shihen rezultate pozitive, duke qenë se ne marrim raporte nga mbikëqyrja e ekzekutimit të masave alternative nga shërbimi i probacionit për secilin person individualisht. Për shembull, unë jam shumë krenare për të rinjtë e dënuar për përdorimin dhe/ose shitjen e narkotikëve, të cilët kaluan nëpër programe për trajtimin e varësisë dhe tani janë rehabilituar, domethënë reagimi i autoriteteve shtetërore për këtë rast ishte në kohë. Lirisht mund të them se gjërat janë bërë në kohë sepse kemi të bëjmë me individë të rinj që janë trajtuar për varësi dhe janë rikuperuar. Gjatë procesit kanë ndaluar përdorimin e drogës dhe nuk paraqiten si autorë të të njëjtit krim apo të një krimi tjetër.

Intervista jonë sot është në fakt një vazhdim i diskutimeve që u zhvilluan gjatë tryezave të rrumbullakëta mbi temën: “Forcimi i zbatimit të masave alternative”, në kuadër të projektit “Mbështetja e BE-së për Sundimin e Ligjit”. Cila është përshtypja juaj nga tryezat e rrumbullakëta?

Në tryezat e rrumbullakëta në Shkup, Shtip, Gostivar dhe Manastir, ndava përvojën time në lidhje me zbatimin e masave alternative. Besoj se kemi mbajtur vëmendjen e kolegëve tanë, të cilët shprehën gatishmërinë për t'i përdorur më tepër këto masa në të ardhmen. Dua të theksoj se kam marrë informacion për kolegët nga Manastiri që, menjëherë pas tryezës së rrumbullakët, janë drejtuar te shërbimi kompetent i probacionit në Gjykatën Themelore të Manastirit dhe kanë kërkuar dy vlerësime të rrezikut.

Në tryezat e rrumbullakëta, patët mundësinë të shkëmbeni përvoja me kolegët tuaj nga Kroacia Dubravka Rukavina, Kryetare e Gjykatës Komunale në Gospić, Kroaci dhe Goran Brkić, Shef i Departamentit të Probacionit, Ministria e Drejtësisë dhe Administratës, Republika e Kroacisë dhe Jana Špero, Sekretare e Përgjithshme e Konfederatës Evropiane të Probacionit. Çfarë mund të aplikojmë nga modeli kroat?

Unë mendoj se modeli kroat duhet të ndiqet, siç u theksua në tryezat e rrumbullakëta.

Për shembull, sipas legjislacionit tonë, autori i krimit duhet të pajtohet me masën alternative - shërbim në komunitet, ndërsa në ligjin kroat, ai nuk duhet të pajtohet dhe nëse gjykata konsideron se qëllimet e dënimit do të arrihen në këtë mënyrë, ajo mund të vendosë për shërbim në komunitet. Gjithashtu, sipas praktikës gjyqësore kroate, shërbimi në komunitet shpesh vendoset për krime më të rënda, gjë që nuk ndodh në gjykatat tona.

Pika e dytë është se, sipas legjislacionit kroat, ekziston mundësia për të vendosur dënim të pjesëshëm me kusht, që do të thotë se gjykata mund ta ndajë dënimin, pjesërisht për të vendosur një dënim me burg dhe pjesërisht për të vendosur një masë alternative të dënimit me kusht me mbikëqyrje mbrojtëse. Kjo është një zgjidhje me të vërtetë e mirë dhe duhet të konsiderohet si një mundësi për t'u përfshirë në Kodin tonë Penal, i cili është në proces ndryshimi.

Në fund, cili është mesazhi juaj për kolegët mbi sistemin e masave alternative?

Unë u rekomandoj kolegëve të mi që të përdorin më shpesh masa alternative, në vend të dënimeve afatshkurtra me burg, sepse kjo është mënyra më e mirë për të arritur riedukimin, korrigjimin dhe risocializimin e autorëve të krimit, me qëllimin e vetëm që të mos kryejnë më krime dhe të pranohen në bashkësi. Zbatimi më i madh i masave alternative çon në uljen e popullsisë në burgje, si dhe ul kostot financiare të shtetit për personat që vuajnë dënimet me burg. Në të njëjtën kohë, si gjyqtarë, duhet të jemi të vetëdijshëm se personi nuk ka mundësi të risocializohet në atë mjedis.

Mprehni komunikimin me Susanne Hedin

“

"Të gjithë lindin me mundësinë për të komunikuar, por aftësitë duhet t'i fitojmë vetë", thekson ekspertja e komunikimit, **Susanne Hedin**. "Gjithkush ka potencialin për t'u bërë një komunikues më i mirë. Roli im është vetëm të ndihmoj njerëzit të vetëdijësohen për mundësitë dhe të ofroj mjete në mbështetje të zhvillimit të tyre".

”

Susanne mbështet punonjësit në Komisionin Shtetëror për Parandalimin e Korrupsionit, Komisionin për Parandalimin dhe Mbrojtjen nga Diskriminimi dhe Zyrën e Avokatit të Popullit. Ajo ka zhvilluar disa trajnime, ligjërata dhe seminare me ta dhe është e vetëdijshme për interesin e tyre të thellë për të përmirësuar aftësitë e tyre të komunikimit. "Më duket se njerëzit janë të etur për trajnim në komunikim. Pjesëmarrësit janë shumë të vëmendshëm, të përqendruar, me dëshirë të madhe për të mësuar dhe ndarë përvojat e tyre."

Susanne përdor një qasje të drejtpërdrejtë, por efektive në trajnimet e saj. Ajo kujdeset që të ekzistojë një atmosferë e lirshme, duke përdorur akullthyes dhe ushtrime që i relaksojnë pjesëmarrësit dhe i bëjnë të hapen me njëri-tjetrin në fillim të trajnimeve. "Për mua është shumë e rëndësishme që trajnimet të jenë të gjalla dhe argëtuese. Mendoj se kështu largohet nevoja për t'u dukur, si dhe frika nga gabimet që mund të bëjë dikush", thotë Susanne.

Një nga mjetet që ajo ofron në trajnimet e saj është **“Metoda e 7 pyetjeve”**, e cila është një qasje e strukturuar që i ndihmon njerëzit të organizojnë informacionin në mënyrë logjike dhe të sigurojnë një komunikim gjithëpërfshirës dhe efektiv.

Mjeti retorik "7 pyetjet" është i shkëlqyer kur dëshirojmë të paraqesim një informacion ose të flasim për diçka që ka ndodhur apo që do të ndodhë. Duke iu përgjigjur pyetjeve, ju organizoni logjikisht informacionin dhe minimizoni rrezikun e anashkalimit të diçkaje të rëndësishme, duke rritur kështu shanset që mesazhi juaj të kuptohet.

METODA E 7 PYETJEVE

1. Çfarë? (Cila është detyra/projekti juaj?)
2. Pse? (Pse po e bën këtë? Cili është qëllimi?)
3. Kush? (Kush është i prekur/i përfshirë?)
4. Kur? (Aspekti kohor)
5. Ku? (Ku do të zhvillohet/zbatohet, etj.)
6. Si? (Në ç'mënyrë do ta realizoni/organizoni etj.)
7. Me çfarë? (Me çfarë burimesh?)

Me mjetet bazike të komunikimit, jemi në gjysmë të rrugës. “Kjo më bën të ndihem më e guximshme, më jep kurajo dhe ndjej se kam mjetet për t'u përgatitur”, është reagimi më i zakonshëm që Susanne merr nga punonjësit e institucioneve pjesëmarrëse në trajnime. Susanne thekson rëndësinë e një përgatitjeje të hollësishme në ndërtimin e besimit dhe gatishmërisë së pjesëmarrësve për komunikim efektiv. Reagimet që vijnë nga pjesëmarrësit shpesh veçojnë zbulimin e besimit dhe gatishmërinë që rezultojnë nga përvetësimi mjeteve bazike të komunikimit.

Sa i përket qëndrueshmërisë së aftësive në periudhën pas seminareve, Susanne bën një paralele me trajnimin sportiv, duke theksuar rëndësinë e praktikës së vazhdueshme dhe përgatitjes strategjike. "Kur dikush bën një prezantim, është si të luajë në finalen e Kupës së Botës – duhet të fitojë.

Dallimi është se futbollistët stërviten gjatë gjithë kohës, mbajnë takime strategjike dhe luajnë në ndeshje si pjesë e përgatitjes së tyre. Nga ana tjetër, kur ju bëni prezantimin tuaj, ju thjesht e bëni atë. Kur takoj njerëz, pasi ka kaluar një farë periudhe që kanë përfunduar seminarët, ata më thonë se janë në trajnim tani”, shton Susanne.

Praktikoni dëgjimin aktiv!

“Komunikimi nuk ka të bëjë vetëm me të folurit, por edhe me dëgjimin. Duhet dy për tango!” thekson Susanne. Mund të përmirësoni aftësitë tuaja të dëgjimit duke praktikuar të dëgjuarit aktiv. Dëgjimi aktiv do të thotë të përqendrohesh te folësi dhe jo te mesazhet dhe përgjigjet e tua. Tregoni se po dëgjoni dhe bëni pyetje për t'u siguruar që e keni kuptuar plotësisht folësin tjetër. Mos dëgjoni vetëm fjalët, pasi komunikimi joverbal, si gjestet dhe toni i zërit, ju japin gjithashtu informacione të rëndësishme.

Susanne e pranon se dëgjimi aktiv mund të tingëllojë i lehtë, por shpesh është mjaft sfidues për ne, pasi zakonisht zhytemi brenda një teme dhe mezi presim që të përcjellim mesazhet tona. Megjithatë, ju përpiquni të prisni derisa folësi të ketë përfunduar, para se të vendosni se nuk jeni dakord apo të besoni atë që po thuhet. Kini kujdes që të mos bëni supozime për atë se çfarë është duke menduar folësi dhe sidomos - mos e ndërprisni!

Bazuar në përvojën mbi 25 vjeçare si trajnere komunikimi, Susanne ofron disa këshilla praktike që mund t'i përdorin të gjithë për t'u bërë komunikues më të mirë:

KËSHILLAT DHE TRUKET MË TË MIRA TË SUSANNE

- Fol thjesht! Bëhu konkret, përdor shembuj dhe përzgjidh me kujdes fjalët.
- Më pak do të thotë më shumë! Përqendrohu në pikat më të rëndësishme. Nuk fiton gjithnjë ai që ka më shumë argumente.
- Bëhu trim! Guxo të dalësh jashtë zonës tënde të rehatisë dhe të provosh mënyra të reja komunikimi.
- Përshtat mënyrën tënde të komunikimit! Komunikimi i suksesshëm varet nga aftësia për të kuptuar e marrësit.
- Mos ki frikë nga heshtja! Jepi vetes kohë për të menduar para se të përgjigjesh dhe mos ki frikë nga pauzat.
- Vazhdo të stërvitesh! Pyet miqtë dhe kolegët për përshtypjet e tyre.

Këshilla e fundit që ofron Susanne. **“Mos harro, përmirësimi i aftësisë së komunikimit nuk është diçka e vështirë, të gjithë mund ta bëjmë. Thjesht, duhet të ndjekim këshillat dhe të vazhdojmë të ushtrohemi”.**

Qeveria miratoi Strategjinë zhvillimore për gjyqësorin 2024 – 2028

Projekti Mbështetja e BE-së për Sundimin e Ligjit mbështeti Ministrinë e Drejtësisë në finalizimin e Strategjisë Zhvillimore për Gjyqësorin 2024 – 2028, të miratuar nga Qeveria e Republikës së Maqedonisë së Veriut. **Kjo strategji e cila u miratua më 26 dhjetor 2023 nga Qeveria e Republikës së Maqedonisë së Veriut, hap rrugën për reforma në drejtim të zhvillimit të mëtejshëm të sektorit të drejtësisë.** Kontribuon në realizimin e Rekomandimeve të Komisionit Evropian për zhvillimin e mëtejshëm të sundimit të ligjit, sistemit gjyqësor dhe të drejtave themelore.

Strategjia u përgatit nga një grup pune i ngritur nga Ministri i Drejtësisë. Projekti hartoi një mendim ekspertësh mbi Pilot-Strategjinë Sektoriale Zhvillimore për Sistemin e Drejtësisë 2023-2028. Në nëntor dhe dhjetor 2023, në bashkëpunim të ngushtë me Ministrinë e Drejtësisë dhe gjatë disa takimeve me grupin e punës, ekipi i ekspertëve të projektit ofroi këshilla për ristrukturimin e përgjithshëm të dokumentit në përputhje me udhëzimet e Qeverisë dhe praktikat më të mira të planifikimit strategjik. Specifikisht, Projekti mbështeti zhvillimin e një analize gjithëpërfshirëse të situatës, krijimin e kuadrit strategjik, duke përfshirë një vizion të Strategjisë dhe formulimin e fushave, qëllimeve dhe objektivave me prioritet. Projekti gjithashtu ndihmoi në zhvillimin e një modeli për zbatimin, raportimin, koordinimin dhe monitorimin e Strategjisë.

Projekti do të vazhdojë të mbështesë Ministrinë e Drejtësisë në zbatimin e Strategjisë. Ai do të ofrojë këshilla ekspertësh për zbatimin e masave dhe aktiviteteve specifike të planifikuara në dokument, si dhe për forcimin e sistemit për koordinim dhe monitorim. Zbatimi i Strategjisë duhet të përmirësojë nivelin e gatishmërisë së gjyqësorit për të zbatuar ligjin e BE-së dhe për të adresuar sfidat kryesore në sektorin e drejtësisë.

Fëmijët vijnë në qendër të vëmendjes: Njihuni me avokuesit e rinj të çështjes së të drejtave të fëmijëve në Maqedoninë e Veriut

Zyra kryesore e projektit "Mbështetja e BE-së për Sundimin e Ligjit" u mbush me një atmosferë pozitive ndërsa fushatës online për të drejtat e fëmijëve, e cila pati shumë ndikim, po i afrohej fundi. **Fushata, e udhëhequr nga 15 pjesëmarrës të rinj entuziastë, synoi të rrisë ndërgjegjësimin për të drejtat e fëmijëve, duke shënuar 30 vjetorin e ratifikimit të Konventës për të Drejtat e Fëmijëve nga ana e Maqedonisë së Veriut.**

Për nder të përfshirjes së tyre aktive në promovimin e ndërgjegjësimin për të drejtat e fëmijëve, çdo fëmijë mori një distinktiv të projektit dhe një poster të personalizuar me deklaratën e tyre. Këta avokues të rinj dolën si kampionë të vërtetë të të drejtave të fëmijëve, duke lënë një ndikim të qëndrueshëm, si tek të rinjtë, ashtu edhe tek të rriturit. Mesazhet e tyre shërbyen si një kujtesë e fortë e detyrimit tonë të përbashkët për të siguruar një fëmijëri të sigurt dhe pa shqetësime, siç garantohet nga Konventa.

Fushata bashkëpunuese online, e organizuar së bashku me Zyrën e Avokatit të Popullit, e cila zgjati 15 ditë, u realizua nëpër kanalet zyrtare të mediave sociale të projektit, gjegjësisht në profilet në Facebook dhe LinkedIn. Fëmijët nga gjashtë shkolla fillore dhe të mesme në të gjithë vendin ndanë perspektivat e tyre autentike mbi të drejtat e njeriut duke iu përgjigjur pyetjes: "Çfarë janë të drejtat e fëmijëve për ty?" Përgjigjet e tyre unike theksuan aspekte të ndryshme si e drejta për të ëndërruar, për të ndjekur shkollën, për të pasur miq, për të shijuar familjen, për të pasur akses në mbrojtjen e shëndetit, për të luajtur, për të mësuar, për të qenë krijues etj.

Këto mesazhe të përzemërta u shndërruan me kujdes në postera online dhe u prezantuan në platformat dixhitale të projektit. Kjo ngjarje mbledhi së bashku studentë, zyrtarë nga Zyra e Avokatit të Popullit, ekspertë të ekipit të projektit dhe përfaqësues të shkollave për disa çaste ndërveprimi, socializimit dhe diskutimi rreth aspiratave të fëmijëve. Ndërsa duartrokasim përpjekjet e admirueshme të këtyre avokuesve të rinj, le të vazhdojmë të luftojmë së bashku për ëndrrat dhe të drejtat e fëmijëve tanë.

ДАМЈАН МИШЕВСКИ, 14 ГОДИНИ

ООУ "Св. Кирил и Методиј" Скопје

Дејето е вечна инспирација за креативност и творештво.

**ARIJON ISMAILI, IV-4
АРИЈОН ИСМАИЛИ, IV-4**

БРПК "Насан Ризванов" Скопје
ООУ "Св. Кирил и Методиј" Скопје

**SARA AGUŠI, IV BERSH
САРА АГУШ, IV ГОДИНА**

МОО "Бата Јусиф" Скопје
СРПС "Училиште" Скопје

Нема компромис, административна гхарипа тај најте вакерепе НА, кана керелапе лај башо сестепе е Чхавеско!

Нема компромис, административни преќки и нема изговор ако се работи за здравјето на детето!

ДАРИЈА КОСТОВСКА, 14 ГОДИНИ

ООУ "Братислава Методиј" Скопје

Сите деца во светот треба да имаат исти права, без разлика каде живеат, како изгледаат, какви размислувања имаат.

Република Северна Македонија
НАРОДЕН ТРАНСФОРМАТЕЛ
РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА
АВОКАТИ И ПОПУЛЕТ
ИЗДАВАЧЕШТИ
О. М. В. Д. С. Р. М. А. Р.

ЕСКЕД

**SUMEJA DZELADIN, III KLASI
СУМЕЈА ДЖЕЛАДИН, III ГОДИНА**

МОО "Бата Јусиф" Скопје
СРПС "Училиште" Скопје

О чхаве на трубин е сикјовобаскере арија те трампинен лен бутикерибаци, ни пајем г, ндиндој сар, хем ка Сај I. те дзвинени!

Дејцата не треба училишните часови да ги заманат со работни часови и мисли за нивно преживување.

**URATA OSMANI, IV-4
УРАТА ОСМАНИ, IV-4**

БРПК "Насан Ризванов" Скопје
ООУ "Св. Кирил и Методиј" Скопје

**EDA KARISHIK, 9 GODINA
ЕДА КАРИШИК, 9 ГОДИНИ**

ООУ "Св. Кирил и Методиј" Скопје
ООУ "Св. Кирил и Методиј" Скопје

Улога детето у школи је да учи, да игра, да стекне нова знања и да ствара нова пријателства.

Детето во училиште треба да учи, да игра, да стекне нови знаења и да создава нови пријателства.

**JOANIS KOVACIS, 14 GODINI
ЈОАНИС КОВАЦИС, 14 ГОДИНИ**

ООУ "Св. Кирил и Методиј" Скопје

Дејцата се најголемите борци за мир! Слушнете го нивниот глас!

**NIKOLINA STOJCHEVSKA, 14 GODINI
НИКОЛИНА СТОЈЧЕВСКА, 14 ГОДИНИ**

ООУ "Св. Кирил и Методиј" Скопје

Детските чехори се мали, но стапкиите кои ја градат нивната иднина имаат цврст темељ. Среќен, безбеден живот без страв е наше право!

**VASKA MUSTAFA, 9 BERSH
ВАСКА МУСТАФА, 9 ГОДИНИ**

МОО "Бата Јусиф" Скопје
ООУ "Св. Кирил и Методиј" Скопје

**ALEXANDAR NINIĆ, IV-13
АЛЕКСАНДАР НИНИЌ, IV-13**

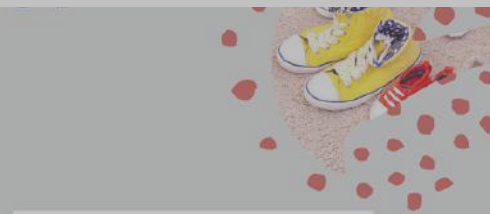
Детето има право да ги искаже своите ставови за сите прашања што влијаат врз него, и на сите ставови на детето треба да им се даде соодветна тежина.

**VESA HAZIRI, 12 VJEC
ВЕСА ХАЗИРИ, 12 ГОДИНИ**

БРПК "Братислава Методиј" Скопје
ООУ "Братислава Методиј" Скопје

Фамиќ јајин пороси; сигурони куштеа қо лршхем та шхрхрим мандимин топај

**AURORA AMETI, IV-3
АУРОРА АМЕТИ, IV-3**

БРПК "Братислава Методиј" Скопје
ООУ "Братислава Методиј" Скопје

Џдо фамијеј I привуар nga liria të trajtohet në mënyrë njerëzore, duke respektuar djetetin e tij dhe duke pas

RULE OF LAW
3 CONVENTION ON THE RIGHTS OF THE CHILD YEARS

Република Северна Македонија
НАРОДЕН ТРАНСФОРМАТЕЛ
РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА
АВОКАТИ И ПОПУЛЕТ
ИЗДАВАЧЕШТИ
О. М. В. Д. С. Р. М. А. Р.

Komponenti 2 i Projektit për Sundimin e Ligjit frymëzon avokuesit e së ardhmes kundër korrupsionit në Universitetin Shën Kirili dhe Metodi

Mësimi i Projektit RoLaw në Fakultetin Juridik "Justiniani i Parë" shënoi një moment të rëndësishëm në përfitimin e dijes dhe luftën kundër korrupsionit. Më 13 dhjetor 2023, studentët e nivelit Master me shumë entuziazëm u takuan për t'u thelluar në temën komplekse të hetimit të korrupsionit dhe shkëmbimit të praktikave më të mira nga Republika e Sllovenisë.

Ngjarja u organizua nga z. **Boban Misoski, PhD**, një profesor me reputacion të plotë dhe zëvendësdekan i arsimit, përvoja dhe entuziazmi i të cilit për mësimdhënien krijuan atmosferën ideale për një mësim interesant. Z. Misoski prezantoi ligjeruesit e ftuar që do t'i udhëzonin studentët nëpër ndërlikimet e procesit të hetimit të korrupsionit.

Në qendër të vëmendjes ishte znj. **Mojca Kuzmicki, M.A.**, një eksperte ndërkombëtare e njohur për angazhimin e saj në luftën kundër korrupsionit. Znj. Kuzmicki ofroi një pasqyrë gjithëpërfshirëse të projektit RoLaw, duke prezantuar qëllimet e tij kryesore, duke ilustruar se si mund të kontribuojë ndjeshëm në betejën e vazhdueshme kundër korrupsionit. Prezantimi i saj jo vetëm që i informoi studentët, por edhe i frymëzoi ata për të parë ndikimin e mundshëm që mund të bënin në këtë fushë.

Pas prezantimit të znj. Kuzmicki, mori fjalën z. **David Smolej, PhD**, një ekspert ndërkombëtar për luftimin e korrupsionit. Diskursi i tij përfshirës u zhvillua rreth specifikave të hetimit të korrupsionit, duke ofruar një pasqyrë të ndërlikimeve të procesit. Duke u mbështetur në shembuj të botës reale dhe raste studimore në Republikën e Sllovenisë, z. Smolej theksoi praktikatat më të mira që kanë rezultuar efektive në luftimin e korrupsionit.

Si ta njohim korrupsionin?

- Punë proaktive
- Aplikime në terren
- Raportim elektronik anonim
- Kërkuesit të paraqesin kërkesë në stacion policor
- Gjatë hetimit të veprave të tjera penale

Një nga aspektet kryesore të theksuara gjatë seancës ishte rëndësia e besimit në institucione kur bëhet fjalë për raportimin e korrupsionit. Përmes diskutimeve të drejtuara nga ekspertët znj. Mojca Kuzmicki dhe z. David Smolej, studentët fituan një kuptim më të thellë se si integriteti brenda institucioneve si policia, prokuroria dhe gjykatat ndikojnë ndjeshëm në raportimin e incidenteve të korrupsionit. Shembujt e jetës reale dhe studimet e rasteve nga Sllovenia dhe Maqedonia e Veriut treguan se sa komplekse mund të jenë hetimet e korrupsionit, duke theksuar rëndësinë e qëndrimit vigjilent dhe ndjekjes së praktikave më të mira. Ata u inkurajuan të respektojnë standardet e larta të integritetit dhe të avokojnë në mënyrë aktive për masat e antikorrupsionit brenda sferave të tyre profesionale.

Pse njerëzit nuk raportojnë korrupsionin dhe pse është e vështirë të dallohet?

- Njerëzit nuk ndihen si viktima
- Si dhënësit, ashtu dhe marrësit e ryshfetit mendojnë se përfitojnë nga korrupsioni
- Mundësia për të mbrojtur një bashkëpunëtor

Në total, **mësimi i ndihmoi studentët e nivelit Master në Fakultetin Juridik "Justiniani i Parë" të mësojnë më tepër dhe të ndihen më të fuqizuar.** Ata fituan mjete praktike, njohuri dhe shembuj të jetës reale, duke përmirësuar të kuptuarit e tyre rreth hetimit të korrupsionit. Ky sesion gjithashtu i inkurajoi ata të ndërmarrin veprime dhe të bëjnë një ndryshim në luftën kundër korrupsionit.

Mësimi ishte i suksesshëm jo vetëm sepse ndau shumë informacione, por edhe sepse la një përshtypje të fortë tek nxënësit. Projekti RoLaw, **përveçse ofroi njohuri, i frymëzoi studentët dhe i inkurajoi ata të luftojnë korrupsionin,** duke hapur kështu rrugën për një brez të ri avokuesish, të gatshëm për të bërë një ndryshim në botë.

Festimi i 25 viteve të Institucionit të Avokatit të Popullit (IAP) të Maqedonisë së Veriut

“

“Kur bëhet fjalë për përkujtimin e 25 vjetorit të themelimit të Institucionit të Avokatit të Popullit, të cilin tani e menaxhoj unë, do të doja të kthehesha në fillimet e tij, por nga një aspekt tjetër - nga aspekti i themelimit të tij në Kushtetutë, dhe më pas të miratimit të Ligjit për Avokatin e Popullit. Braktisja e sistemit të përgjegjësisë kolektive dhe vënia e qytetarëve në plan të parë kërkonte krijimin e një institucioni që do të mbronte liritë dhe të drejtat e tyre, dhe mendoj se ky ishte një nga motivet kryesore për hartuesit e Kushtetutës, e cila përcaktonte në nenin 77 se duhet të funksionojë si organ i pavarur shtetëror për mbrojtjen e të drejtave të qytetarëve. Vetë fakti që Institucioni bazohet në Kushtetutë tregon rëndësinë e tij brenda shoqërisë dhe për shoqërinë në tërësi”, **tha Avokati i Popullit, z. Naser Ziberi**, në fjalën e tij drejtuar audiencës në pritjen e organizuar më 12 dhjetor 2023, **me rastin e 25-vjetorit të krijimit të Institucionit.**

”

Gjatë 25 viteve të fundit, Avokati i Popullit ka qenë një avokues i palëkundur për të drejtat e qytetarëve, duke trajtuar afërsisht 50,000 ankesa kundër autoriteteve publike. Kontributet e këtij institucioni në zbatimin e Marrëveshjes Kornizë të Ohrit kanë qenë thelbësore, duke nxitur mosdiskriminimin dhe përfaqësimin e barabartë. Nga ana e tij janë paraqitur raporte të veçanta dhe iniciativa legislative për të rritur mbrojtjen e të drejtave, me dy propozime të përcjella në Gjykatën Kushtetuese. Përpjekjet e shumëanshme të Avokatit të Popullit përfshijnë dhënien e opinioneve për çështje thelbësore të të drejtave të njeriut, kryerjen e hulumtimeve dhe bashkëpunimin me organet ndërkombëtare. Fushatat e ndërgjegjësimit publik kanë informuar qytetarët për të drejtat e tyre, ndërsa puna pioniere për ndryshimet klimatike ka çuar në disa rekomandime jetike. Gjatë pandemisë COVID-19, institucioni përmirësoi qasjen në arsimin online dhe krijoi një linjë falas SOS për fëmijët. Veçanërisht, ai ka lehtësuar regjistrimin për qytetarët në nevojë dhe ka siguruar zëvendësimin falas të dokumenteve gjatë ndryshimit të emrit të Maqedonisë së Veriut, duke treguar angazhimin e tyre për avancimin e të drejtave dhe nxitjen e përfshirjes.

Nxitja e progresit gjyqësor duke lehtësuar zbatimin e rekomandimeve të BE-së brenda Këshillit Gjyqësor të Republikës së Maqedonisë së Veriut

Në dhjetor 2023, **Delegacioni i BE-së në Maqedoninë e Veriut prezantoi Raportin e Misionit të Rishikimit të BE-së para anëtarëve të Këshillit Gjyqësor, duke detajuar 40 rekomandime për operacionet e Këshillit.** Raporti sugjeron 23 ndryshime kushtetuese dhe legislative, së bashku me 17 rekomandime që synojnë drejtpërdrejt praktikën e Këshillit. Rekomandimet synojnë fusha kritike, duke përfshirë përzgjedhjen, emërimin dhe llogaridhënien e gjyqtarëve dhe anëtarëve të Këshillit, si dhe rritjen e transparencës, komunikimit dhe menaxhimit të burimeve të Këshillit.

Në përputhje me një nga qëllimet kryesore të projektit – të mbështesë Këshillin Gjyqësor në përmbushjen e rolit të tij ligjor në përputhje me standardet evropiane -**këtë janar u zhvillua një seminar tre-ditor në Veles. Në këtë aktivitet morën pjesë gjashtëmbëdhjetë pjesëmarrës, duke përfshirë anëtarët dhe stafin administrativ të Këshillit.**

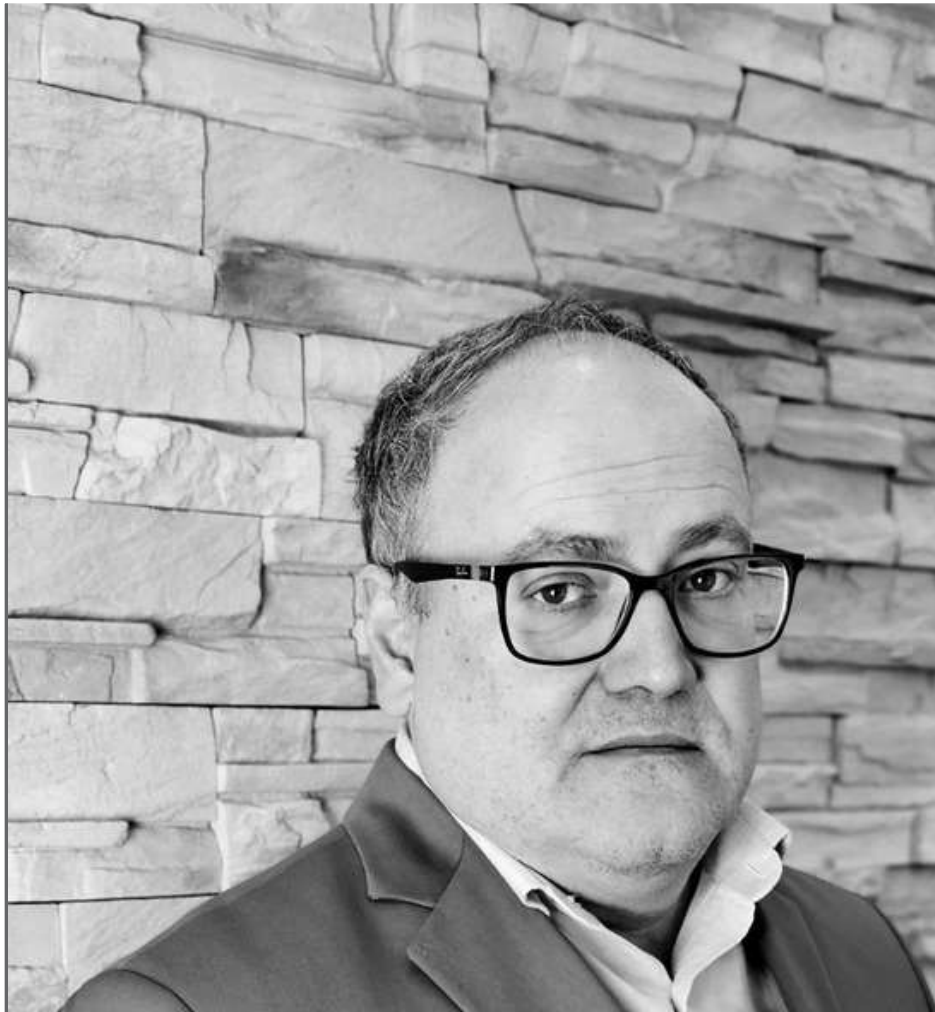

Gjatë seminarit u zhvillua një diskutim gjithëpërfshirës imbi rekomandimet, duke çuar në zhvillimin e një Plani Veprimi për zbatim. Plani përshkruan një qasje strategjike për të zbatuar rekomandimet, për të forcuar transparencën, efikasitetin dhe llogaridhënien e gjyqësorit. U ra dakord që Këshilli të ndryshojë aktet nënligjore të tij për të përshpejtuar procesin e vlerësimit të performancës në lidhje me ngritjen në detyrë të gjyqtarëve. Anëtarët e Këshillit gjithashtu ranë dakord të sigurojnë që vendimet e emërimit të jenë të shpjeguara mirë.

Për të rritur praninë e tij publike dhe për të promovuar punën e tij dhe punën e gjykatave, Këshilli, i mbështetur nga projekti ynë, do të krijojë dhe zbatojë një Strategji të Komunikimit Gjyqësor, duke thekuar komunikimin modern dhe transparent. Përmes projektit, do të ofrohet trajnim për media për të rritur për të përmirësuar cilësinë e ndërveprimeve të Këshillit me shtypin. Këshilli ra dakord që të rrisë publikimin e lajmeve dhe përmbajtjeve në faqen e tij të internetit dhe të fillojë të përdorë mediat sociale për të rritur dukshmërinë e punës së tij.

Si përfundim, përpjekjet e zellshme të Këshillit, të udhëhequra nga Raporti i misionit "Peer Mission Review" i BE-së dhe projekti, shënojnë një përparim të rëndësishëm drejt rritjes së transparencës, efikasitetit dhe llogaridhënies gjyqësore.

SCHINDLAUER
Dieter

INTERVISTË

**NJIHUNI ME
EKIPIN**

Drejtues ekipi

"Ne nuk jemi një projekt që prodhon vetëm letër për sirtarët ose që shënon kutitë Ne jemi këtu për të mbështetur ndryshimin pozitiv "

Njihuni me ekipin Seanca e intervistës është krijuar për t'ju prezantuar dhe njohur me anëtarët e ekipit të projektit "Mbështetja e BE-së për Sundimin e Ligjit".

Z. Dieter Schindlauer është një Konsulent për të Drejtat e Njeriut me një fokus të veçantë në barazinë, mosdiskriminimin dhe zbatimin e ligjit. Ai njihet për punën e tij në zhvillimin e programeve të trajnimit dhe nismave për ngritjen e kapaciteteve, veçanërisht në fusha të tilla si anti-racizmi dhe komunikimi taktik policor. Z. Schindlauer ka përvojë edhe në menaxhimin e projekteve të BE-së, veçanërisht në rajonin e Ballkanit. Sot do të informohemi për tema të ndryshme të rëndësishme si udhëheqës të ekipit në projektin "Mbështetja e BE-së për Sundimin e Ligjit" brenda serisë sonë në lidhje me anëtarët e ekipit të projektit tonë.

Biseda jonë filloi me më të dukshmen. Duke marrë parasysh sfondin tuaj ligjor, si e përcaktoni sundimin e ligjit?

Në fakt sundimi i ligjit duket si një gjë shumë e thjeshtë kur funksionon, sepse thjesht i referohet një sistemi që ndërton rregullat e veta në një mënyrë demokratike dhe u përmbahet atyre. Pra, në të vërtetë, elementet e tij janë ligje të mira që përgjithësisht respektohen nga të gjithë dhe një sistem efektiv kur këto ligje shkelen. Diçka thelbësore është mënyra se si trajtohen shkelësit e ligjit dhe se si bëhet që herën tjetër t'i binden ligjit. Në një kuptim më teknik, nevojitet funksionimi i policisë, funksionimi i pavarur dhe i paanshëm i gjyqësorit, që përfshin prokurorët publikë. Duhet vënë drejtësia dhe për këtë duhen marrë masa konkrete. Njerëzit duhet të besojnë se problemet e tyre do të rregullohen dhe se sistemi po u përgjigjet nevojave të tyre.

Çfarë masash po merren për të nxitur besimin institucional dhe për të përmirësuar perceptimin e publikut për sundimin e ligjit?

Ne i inkurajojmë njerëzit të besojnë se sistemi mund të përmirësohet dhe i mbështesim ata që të përmirësohen çdo ditë më shumë. Përmirësimi është një proces i përfunduar dhe nuk është një gjë e turpshme të kërkesh përmirësim ose të përpjekesh për reforma, përkundrazi, është një shenjë e marrjes seriozisht të vetes, rolit tënd dhe institucionit tënd.

Kur flasim për besimin institucional, si është të punosh me institucionet publike dhe organet e pavarura në Maqedoninë e Veriut?

Ne hasim profesionalizëm dhe ajo që është më e rëndësishmja për mua - një përkushtim për ndryshim dhe një bashkëpunim të mirë dhe të hapur. Kërcënimi më i madh për një projekt si i yni është atëherë kur përballet me një re të madhe indiference dhe me bllokime, ku asgjë thelbësore nuk mund të ndodhë. Unë besoj fuqimisht se ne jemi pritur me shpresë dhe jemi shpërblyer me raporte të mira, vullnet të mirë dhe një dëshirë serioze për ndryshime pozitive.

Ndërsa zhvillojmë këtë intervistë mbi numrin e dytë të Raportit Tremujor për këtë projekt, a mund të ndani një histori suksesi që ju duket veçanërisht e vlefshme, duke parë përparimin tonë deri më tani?

Gjërat po ecin përpara dhe mendoj se në gjashtë muajt e zbatimit, kemi prodhuar hapa shumë të rëndësishëm, e që të gjithë drejtohen kah e ardhmja. Është e vërtetë se nuk kemi mbaruar punë, nevojitet që këta hapa të zbatohen dhe të përmirësohen, por mendoj se suksesi më i madh që shoh në përgjithësi nga projekti është që ne krijojmë dhe mbajmë një bashkëpunim me homologët tanë shtetërorë, me partnerët tanë këtu, gjë e cila na lejon t'i mbështesim në një mënyrë që është kuptimplotë dhe e dobishme. "Ne nuk jemi një projekt që prodhon vetëm letër për sirtarët ose që shënon kutitë, që të mund të themi se kemi kryer detyrën. Ne punojmë me partnerët tanë çdo ditë dhe kjo nënkupton kompromise dhe mirëkuptim të ndërsjellë. Kjo gjë kërkon aftësi personale nga të dy palët dhe mendoj se kjo është historia jonë më e madhe e suksesit.

Çfarë këshille do t'u jepnit drejtuesve të komponentëve dhe institucioneve përfituese, që kanë filluar iniciativat në drejtim të promovimit të sundimit të ligjit?

Në formatin e raportit tonë tremujor, po themi diçka pozitive në lidhje me zhvillimet dhe komplimentojmë njerëzit për shtrirjen e tyre. Besojmë se ky është një hap shumë i nevojshëm në çdo proces ndryshimi. Dhe kjo nuk do të thotë se po anashkaloni gjërat që mungojnë, që nuk po shkojnë mirë apo që kanë nevojë për ndryshim. Megjithatë, përqendrimi te gjërat që nuk shkojnë mirë mund të jetë dekurajues. Çdo proces ndryshimi është diçka afatgjatë dhe nevojitet forcë dhe vetëbesim për ta kaluar.

Si përfundim, çfarë prisni për 3 vitet e radhës të Projektit?

Mezi pres të përjetoj atë që jemi duke prodhuar në këtë projekt, e që po përdoret nga partnerët tanë lokalë. Po zhvillojmë diçka të dobishme sepse kjo po përdoret. Një projekt që premtion mbështetje duhet të bëjë pikërisht këtë.

NGJARJET E RADHËS NË KALENDAR

14
MARS

15
MARS

**Seminar për Strategjinë e
Komunikimit Gjyqësor**

Komponenti 1

26
SHKURT

27
SHKURT

**Prezantimi dhe
demonstrimi i sistemit
sllloven ERAR**

Qendra e trajnimit e KSHPK
Komponenti 3

22
SHKURT

**Katalizatorët e ndryshimit:
Qëndrimi i vendosur i organeve
ligjzbatuese në luftën kundër
korrupsionit në Maqedoninë e
Veriut**

Komponenti 2

26
MARS

**Forumi i Përfituesve për
të Drejtat e Njeriut**

Hotel Panoramika
Komponenti 4

03
MARS

07
MARS

**Trajnim në fushën e
veprimtarive të inteligjencës
kriminale**

Komponenti 2

18
PRILL

19
PRILL

**Trajnim mbi
Inteligjencën Artificiale
dhe Vendimmarrjen e
Automatizuar për KMPD**

Skopje

Komponenti 4

Duke kapur suksesin:

Një festim vizual

Botimi: Mbështetja e BE-së për Sundimin e Ligjit,
Raporti i dytë tremujor, Lajme të mira nga Sundimi i
Ligjit

Periudha e raportimit: 8 nëntor 2023 - 7 shkurt 2024

Redaktuar nga: Kristina Vesikj, Zyrtare e Vizibilitetit

Data e botimit: Shkurt 2024

Adresa: Vasil Gllavinov 14, Shkup 1000

E-mail: kristina.vesikj@rolaw.mk

Financuar nga
Bashkimi Evropian

